

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni-branilnici št. 14.194.

Kmetje, na branik!

Po poletju, ki nam je letos pripravilo več gorja kakor radosti, gledamo kmetje z obupom proti jeseni, ki obeta še hujske darove, kakor smo jih prejeli doslej. Čudimo se samo, kako nekatera gospoda more govoriti o zboljšanju našega položaja, ko nas na vseh straneh skele vedno hujske rane. Kdo bi jih vse naštel! Morali bi napisati knjige, moral bi pripovedovati noč in dan, pa še ne bi razgrnili vsega. Tu hočemo zato omeniti le nekatere »dobrote«. Ne verjamemo in niti ne pričakujemo, da bi s tem vzbudili vest tistim, ki jim je uspavanje in izsesavanje kmetijskega človeka — življenjska naloga in prvi poklic. Kljub temu je naša dolžnost, da damo vsej javnosti jasno in resnično sliko svojega položaja in odpremo oči tudi onim redkim, ki se morda vzlic stiskam dajo še preslepiti z lepimi besedami.

Poboljšanje in propast

Pravijo, da se nam kmetom dobro godi, ker naraščajo cene za kmetijske pridelke. Pravijo, da naraščajo številke našega izvoza. Pravijo, da narašča pri nas število dobrih letin.

Glede cen za kmetijske pridelke naj omenim samo tole: Riziko za kmetijske pridelke se ni v ničemer zmanjšal in je celo vsak dan večji.

Ali čutite veliko razliko med — vžgalico in jajcem? Ker je to tekom let že postala šolska naloga, ne bomo razpravljali o tem, ampak le pravimo, naj tisti, ki še lahko mislijo, vzpostavijo primeri o tem!

Takih in podobnih primerov je brez števila. Vsi nam soglasno pričajo, kakšno je naše poboljšanje. Danes kmetje morda res dobimo za nekatere (ne za vse!) svoje pridelke nekaj več kakor pred leti. Narodni gospodarji pa pozabijo upoštevati, da so ti pridelki plod nekaj let! Tako je torej treba razdeliti naš dobiček na nekaj let, medtem ko ga industrijski podjetnik sme razdeliti na nekaj dni!

Naše poboljšanje je torej v praksi takole: Pri živini (to je naš najbolj stalni zaslužek) se je zvišala prodajna cena od 50 par do 1-50 din pri kilogramu žive teže.

To je za oči uspeh, ki ga niti kmetje ne tajimo, ampak pozdravljamo. Pozabijo pa ljudje povedati, da konj, krav, volov itd. ni mogoče proizvajati kakor vžgalice. Naš zaslužek terja delo najmanj štirih let! Morda priredi kmet danes 1000 din več kakor pred leti. Kdo pa upošteva resnico, da za to uporablja delo štirih let? Kakšno je torej naše poboljšanje?

Plačaj ali pojdi

Gospodarska vprašanja ne poznajo politične barve — ali po naše: »Pri skledi se ljubezen nehac« —

Danes se krivi vsa Slovenija pod bremenom, ki jim ne vemo izhoda. Imamo primere, ko bi naši kmetijski ljudje s svojimi deli zaslužili popolno zaupanje, a morajo na cesto. Taki primeri

se bodo v prihodnje še pomnožili in se bojimo, da bodo kmalu postali pravilo in ne izjema.

Če govorimo o izvozu in objavljamo rožnate številke v tem pogledu, ne smemo zamolčati niti dejstva, da izvoz, oziroma denar, ki ga zanj dobimo, ne pride v korist kmetu, vsaj slovenskemu kmetu prav gotovo ne! Preden pride blago na svetovni trg, gre skozi toliko zaslužka željnih rok, da za pravega proizvajalca ne ostane skoraj nič. To je ena plat! Druga je pa ta, da povišanje cen ni v nobenem sorazmerju s povišanjem davatev! Če imamo sto, dve sto in celo tri sto odstotne doklade na davke, naj nam kdo pove, kateri kmetijski pridelek se je podražil za sto, dve sto ali tri sto odstotkov, pa mu bomo prav iz srca hvaležni — in celo delili bomo radi z njim svoje bogastvo.

Mnogo je v javnem življenju hudih napak, najhujša med njimi pa je varanje samega sebe. Proti tistim, ki bi nas radi z olepševanjem uspavali, povemo in bomo neprenehoma ponavljali klic, ki ga moramo zdaj dan za dnem poslušati: »Plačaj — ali pojdi!«

Že v normalnih razmerah smo s strahom gledali v bodočnost, letos pa je položaj naravnost brezupen. Povodnji, toča in številni požari, ki jih je zanetila strela in so jih povzročile tudi razne druge nesrečne okolnosti, so Slovenijo letos strahovito udarili. Marsikje kmet ne bo dobil niti semena nazaj. S čim naj preredi živino, če mu je voda odplavila seno? Kaj naj proda, če nima niti toliko, da bi nasitil družino in sebe?

V takem položaju naj kmet plača prvi obrok svojega dolga? Iz česa in s čim? Ali naj se vnovič zadolži? Kdo mu bo pa posodil?! Slovenski kmet, lastnik zemlje, ki jo opevamo in o kateri solzavo vzdihujemo, da je naša svetinja, je brez kredita. Vsak pritepenec uživa več zaupanja kakor kmet. Tako mi torej v praksi cenimo svojo »svetinjco«. Ali smo ob taki brezgostosti še vredni imena narod? Ali nimajo številni voditelji, ki se tako radi ustijo ob raznih slovesnih prilikah, res nič oči in ne vidijo, kaj se godi? Ali pa morda vse to vidijo in so tako brez vesti, da jih narodova nesreča ne boli?

V stiski je kmet navezan sam nase. V skrajni sili gre in potoži svoje gorje. Na sreskem načelstvu skomignejo z rameni, češ: »Plačati bo treba, če ne vas bodo prodali!« Pa gre kmet v Ljubljano. Upa, da bo pri PAB kaj obzira, kaj razumevanja za položaj. Zaman. Uradnik posluša, pritruje in končno skomigne z rameni. Vse je res, vse je točno, toda predpis je predpis. Če ne bodo obroki pravočasno plačani, bo treba posestvo prodati!

To je torej edina tolažba, ki jo sliši kmet ob »tretji dobri letini!« Ali se naša javnost zaveda, kam to pelje? Ali odgovorni slovenski krogi vedo, da bo v kratkem vsa Slovenija last bank in vsakovrstnih oderuhov, spekulantov in ljudskih izžemalcev. Kajti ne kmet, ampak samo ti

imajo danes denar in samo ti bodo lahko kupovali zemljo, ki jo bo Privilegirana agrarna banka kot nova lastnica kmetijskih dolgov — pogoltna na boben!

Nazaj v srednji vek

Znamenit cerkveni pisatelj in svetnik Tomaž Kempčan pravi v svoji lepi knjigi »Hoja za Kristusom« med drugim tudi tole: »Ne napredovati — se pravi nazadovati«. Pravilno potem razlaga in utemeljuje, da nazaduje na svoji poti že celo tisti, ki ne gre več naprej, ampak obstoji. Popolnoma naravno, saj ga medtem drugi z lahkoto prehite!

Tako je tudi z nami. Drugod kmetstvo napreduje, drugod kmet vstaja in postaja gospodar. Mi pa smo običali in bomo v kratkem na svoji zemlji samo še roboti. Na ta način gremo mesto naprej nazaj naravnost v srednji vek, le da bo novi fevdalizem hujski od nekdanjega! Ali so zato krvaveli naši najboljši kmetijski sinovi? Ali smo zato preivali kri po bojnih poljanah, da bomo v svobodni domovini postali sužnji nečloveških krvososov?

Kmetje, na branik!

Kadar je grozila turška nevarnost, so se nekdanji kmetje strnili za obrambo. Po gorah in gričih so zaplapolali kresovi in opozarjali kmetško rajo, naj se pripravi za boj.

Podobno je danes z nami. Nevarnost, ki nam preti, je strahovita. Odvrnili jo bomo samo, če se je bomo vsi popolnoma zavedali in se strnili v enotno bojno vrsto. Zato kličemo vsem poštenim kmetijskim ljudem: Ne nasedajte varljivcem in spekulantom in ne dajte se uspavati, da ne boste pozneje zaman objokovali svoje zmože. Združeni kmetje povejmo na ves glas, da nečemo več srednjeveškega tiranstva! Za pravico smo trpeli in delali, zato tudi hočemo biti pravice deležni. Kdor nam to odreka, ni vreden, da ga zemlja nosi!

Zadnji trenutki so tu in prav malo je še časa, zato kličemo z vso resnostjo in odločnostjo: Kdor med kmeti noče v suženjstvo, naj brez odlašanja stopi na branik!

Razpoloženje za skupnost

vseh naprednih ljudi in organizacij v Sloveniji se vedno odločneje pojavlja in skupna obramba je na naši vasi to slovo že davno potrdila. Vse, kar pošteno čuti in misli, vse, kar se količkaj zaveda človeškega dostojanstva in časti, vse se druži okrog obrambe osnovnih človeških pravic. Po strani stoje le redki izkoreninjenjenci, ki nimajo družin in ne nacionalnega in državnega čuta.

Živel naš kmetski kralj!

Letos 6. septembra se bomo v duhu zbrali kmetje okrog svojega mladega kralja Petra II., ki bo ta dan obhajal svoj štirinajsti rojstni dan. Pozabili bomo svoje tuge in težave v nadi, da nas ločijo samo še kratka štiri leta od dne, ko bo mladi vladar zasedel slavni prestol svojih pravičnih prednikov!

Slovenski kmetje po stari slovenski šegi želimo mlademu vladarju ob njegovem rojstnem dnevu vso srečo. On je naš up in naš ponos. V senci nesmrtnega Karadjordje, na stopinjah slavnega Petra I. Zedfnitelja smo prepričani in trdno verujemo, da bo naš mladi kralj z ognjem mladostnega idealizma nastopil tisto pot, ki jo je moral njegov visoki oče po krutem sklepu usode tako zgodaj prekiniti. Na tej poti bo našel v nas kmetih zveste in neomahljive zaveznike, zid, na katerem bo lahko gradil srečo domovine in visokega kraljevskega doma.

Ni nas strah zunanjih sovražnikov, ker vemo, da imamo močno in junaško vojsko. Ob mladem kralju pa se ne bomo več bali niti notranjih sovražnikov, ker vemo, da bo sin vreden naslednik svojega junaškega očeta. Opasan z mečem pravice in oprt na zvestobo

vsega jugoslovanskega kmetskega namil do mladega kralja izvojeval našo staro pravdo.

V tem pričakovanju mu kličemo za rojstni dan: »Živel naš kmetski kralj, živel Nj. Vel. Peter II.«

Papirnata špekulacija

Letos, ko nam je vse pobrala toča, ko so nas mučile poplave in požari in ko sedaj zadnje ostanke našega truda žro gosenice, se je pojavila po Sloveniji nova kužna bolezen — papirnata špekulacija. Drugače namreč ne moremo imenovati dejstva, da rastejo kakor gobe iz tal razni lističi, ki jih prav gotovo ni rodila potreba, ampak včasih osebna užaljenost, včasih častihlepnost, največkrat pa otroško-smešna misel, da bo mogoče s takim enodnevnim tiskom rešiti probleme našega podeželja in premagati vse težave, ki nas danes bičajo.

Kdor količkaj pozna razmere v našem tisku, ve in priznava, da je slovenski trg z njim prenapolnjen. Za vsako smer in strujo že obstaja glasilo in povsod so dobri, tehnični sodelavci prijazno sprejeti in dobrodošli. Povsod je v resnično kmetskem tisku še dovolj prostora na razpolago za pametne misli in nasvete.

Nikdar in nikakor pa Slovenci ne bomo mogli ustreči vsem svojim voditeljskim kandidatom. Teh je namreč med nami skoraj toliko, kolikor je nezadovoljnih ljudi. In kdo je danes prav za prav sploh še zadovoljen? Moral bi biti res drenov, če bi se hotel zadovoljiti s sedanji mi težkimi razmerami. Zato tudi vsako resnično željo po izboljšanju naših razmer toplo pozdravljamo in resna stremjenja v tej smeri z vsemi svojimi močmi podpiramo.

Poljski kmetje za svobodo

Pri nas si splošno mislimo poljskega kmeta kot ponižnega, v vsako usodo vdanega človeka, ki ni zmožen samozavestnega odpora in borbe za svoje pravice.

Tak je morda res bil poljski kmet nekoč, zadnji dogodki pa pričajo, da se je njegova miselnost bistveno spremenila. Kmetsko gibanje na Poljskem je narod predramilo in je menda tudi v tej državi za vselej minil čas, ko je bil kmet samo orodje v rokah samovoljne gospode.

V protest sedanjemu diktatorskemu režimu na Poljskem so kmetje že 15. avgusta proglasili desetdnevno stavko. Pri tem so pokazali nepričakovano odločnost in doslednost. Zaprlji so vse izhode iz vasi in uničili vsa živila, ki so jih stavkokazi utihotapili v mesta. Tako so opozicij-

Popolnoma zgrešena in kakor rak škodljiva pa je bolezen fistih čez noč nastalih »rešiteljev«, ki mislijo, da si bodo s papirnato špekulacijo v politiki sezidali gradove. To je resnega človeka nevrudno delo, ki samo kaže, kako daleč smo Slovenci še od — politične zrelosti. Zato tudi ni nič čudnega, če drugi barantajo za našo kožo, medtem ko mi ginemo in tonemo v obupu.

Vsak pameten človek ve, da tisk žre denar, ogromno denarja, ki ga je vredno izdajati samo tedaj, če ta tisk res vrši svojo nalogo in je nujen.

Kakšno nalogo pa naj vrši tisk, ki gre iz tiskarne mimo naročnikov in čitateljev (ker jih pač nima) naravnost k branjevkam kot papir za zavijanje? Ali ni škoda denarja za tako početje? Ali ni to žalitev kmetskega gibanja, kadar in kjer se kaj podobnega vrši pod imenom kmetske misli?

In še nekaj! Tako početje vselej in dosledno pogoltno tiste, ki se mu vržejo v žrelo. Kaj nima slovenski kmetski živelj že dovolj žrtve, da je na tak način treba prostovoljno še ustvarjati nove? Kdo nazadnje plača račun za take nepremišljene špekulacije? Kmet, siromak. Kdo pa požanje pridelek na zrahljani njivi? Tega najbrže kratkovidni papirnati špekulantje ne vedo.

ski kmetje dosegli, da je bila preskrba velikih mest, Krakova, Lodza in Poznanja hudo ogrožena.

Oblasti so skušale zatreti stavko s silo. V okraju Rzeszovu so aretirali voditelja opozicijskih kmetov, v Mali Poljski tudi. Tudi po drugih pokrajinah so oblasti pozaprle kmetske voditelje in mnogo opozicijskih kmetov.

Vse to pa kmetov ni oplašilo in so na silo odgovorili kmetje z ostrim odporom. V Glatowi je 10.000 kmetov hotelo zborovati, oblasti pa so jim shod prepovedale. Prišlo je do spopada med kmeti in orožniki in je bilo pri tem 12 ljudi ubitih, 20 pa hudo ranjenih. Do hudega spopada je prišlo tudi v Goričci, kjer je bilo 11 kmetov ubitih, 20 pa ranjenih.

Ta nastep diktatorskega režima je dosegel čisto drugačen uspeh kakor so ga pričakovali. Kmetska stavka se vedno bolj širi. Opozicijski kmetje odločno zahtevajo, naj izpuste oblasti njih voditelja Witosza.

Stavka se širi zlasti v Mali Poljski. Po nekod, n. pr. v Krakovem se je pridružilo stavkujočim kmetom že mnogo industrijskega delavstva.

Mesta stavko seveda vedno bolj občutijo. Po več mestih, zlasti v Krakovu in Przemyslu so se znatno podražila živila.

Ta kmetska složnost je že tudi rodila sadove. Radi strumne organizacije si oblasti ne upajo nastopiti proti kmetom z rekvizicijami, ker se boje še hujšega odpora. Lvovski vojvoda se je zato že začel pogajati s kmeti.

Dogodki na Poljskem so prepričevalna šola za obe strani. Režimi iz njih lahko spoznajo, da kmet ni več samo »masa«, ampak človek, ki se ne zaveda le dolžnosti, marveč tudi pravice. Kmetom zopet nudi možati nastop poljskih tovarišev najlepši vzgled, kaj doseže sloga in odločna kmetska zavest.

Kot ljudje, ki ljubimo svojo zemljo, a visoko cenimo tudi red in mir, želimo, da bi poljski vzgled deloval povsod, kjer kmetsko vprašanje še ni urejeno. Primerna uvidevnost in državnika modrost prav gotovo lahko najde pot, po kateri je mogoče doseči sporazum brez prelivanja krvi. Zavedati bi se namreč morali vsi narodi, da je prelihanje bratske krvi sramota, ki je ni mogoče zabrisati. Zgodovina se je še vedno kakor po nekem železnem pravilu strašno maščevala nad njimi, ki so tako krvoprelitje povzročili. In maščevanje usode ne dela razločka med socialnimi položaji ljudi. Tega naj bi se zavedali vsi, ki vodijo usodo narodov in držav, pa prav gotovo ne bi nikjer in nikoli prišlo do kmetskih uporov, ker bi ne bili potrebni.

Pametna stvar

Slovenčevci in druga pobožna gospoda prireja celo letošnje deževno poletje tabore, zborovanja, konference, romanja in kakršnekoli sestanke. Kdor pazljivo bere poročila v Slovencu, v opoldanski filijali ali celo v Domoljubu in Slov. Gospodarju, ta je brez težav lahko izračunal, da se je doslej teh stvari udeležilo nad 150.000 ljudi. Mi nalašč nečemo dvomiti nad resničnostjo teh poročil, nego rajši mislimo, da je številka daleč prekoračena. Obiskovalci teh prireditev pa nam pripovedujejo, da vsak udeleženec kupi na takem taboru spominski znak. Ta majhna in drobna stvarca velja boro malenkost treh dinarjev. Kdo ne bi zmoget te nezatne vsote? Vsak rad žrtvuje to malo vsotico, zlasti ker ve, da gre za dober in blag namen. Vidimo pa ob tem zopet resničnost naših starih pregovorov. Eden teh glasi: Množina nanese. Tako je tudi tu množina nanesla. Vsak samo drobtino, vsi skupaj ogromno vsoto. Če kakor rečeno vzamemo samo iz skromnosti cenjeno udeležbo 150.000 udeležencev in to številko pomnožimo s tri, vidimo da je naše dobro ljudstvo darovalo v obliki znakov nič manj kakor 450.000 dinarjev ali okroglo pol milijona. To je za naše revne razmere resnično jako lepa vsota.

Zdaj pa čujemo iz istih virov, da nameravajo prireditelji pokloniti čedno, lepo in z lahkolto nabrano vsoto za vse one kraje, ki so najbolj prizadeti po vremenskih nesrečah. Malokdaj smo v položaju, da bi mogli pohvaliti Slovence, vsekakor nas pa že ta edini primer sam močno silil, da povemo po pravici in resnici: če bo res, kar gospoda raznaša sama okrog, da bo ta dohodek mnogoštevilnih taborov poklonila bednikom in nesrečnikom, ki jim je toča ali poplava odnesla ves letošnji pridelek, potem slava in čast neutrudnim aranžerjem. Samo naj to stori hitro, naj ne odlašja, naj ne nabira obresti, kajti tudi to velja geslo: Kdor hitro da, ta dvakrat da.

Doma in drugod

Na konferenco Male Zveze

ki se je pričela 30. avgusta v Sinaji v Rumuniji, je odšel tudi predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister g. dr. Milan Stojadinović. Konferenca se udeležita še zunanja ministra Rumunije in Češkoslovaške.

Izgredi v Valjevu

Uradno poročilo javlja, da je prišlo v nedeljo dne 28. avgusta v Valjevu do izgredov, pri katerih je bilo ranjenih nekaj orožnikov in nekaj demonstrantov. Do izgredov je prišlo ob priliki konference, ki jo je sklicala sreska organizacija JRZ v Valjevu. Na sresko konferenco je prišel poročat minister g. Djura Janković.

Med seboj

Znani hrvatski novinar Joe Matošić je spisal lansko leto knjigo »Vodja govoric«, ki je vsebovala vse dotedanje govore in izjave g. dr. Vladimira Mačka. Knjiga je bila zaplenjena in dolg pri fiskarni je ostal neporavn.

Pisatelj knjige novinar Matošić je vložil tožbo zoper vodstvo Mačkove fronte in zahteva izplačilo okrog 83.335 din.

Sodišče je obravnavo preložilo, da zasliši še nekatere druge predlagane priče, ker se vodstvo Mačkove fronte upira izplačilu zahtevane vsote.

Dr. Spaho o konkordatu

Promečni minister g. dr. Mehmed Spaho je imel pretekli petek v Sarajevu sejo mestnega odbora JRZ in je v svojem govoru med drugim izjavil tudi tole:

»Vlada iz srca želi, da bi ustregla vsem upravičenim težnjam pravoslavne cerkve in bo storila vse, da pride do pristrčnih odnošajev med to cerkvijo in državo. Dveh stvari pa ne more dovoliti: da bi se kršila ravnopravnost veroizpovedi in da bi se cerkev uporabljala od političnih spekulacij za njihove cilje.«

Narodni poslanec Ramadanović ustreljen

Agencija Avala poroča: Dne 27. avgusta popoldne se je narodni poslanec Ramadanović vračal iz Skoplja z avtobusom do Dulja, odkoder je šel peš v svojo vas Blače v podgorskem okraju. V njegovi družbi sta bila njegov sin pravnik in neki občinski sluga. Kakih 200 m od njegove hiše je iz turščice nekdo sprožil več streliv iz puške v Ramadanovića in ga zadel v prsi in grlo. Ramadanović je čez 20 minut umrl. Umora sta osumljena Osman Ames in Jupa Ibrahim; Jupo so zaprli, Osman je pa pobegnil in je izdana za njim tiralica. Mislijo, da gre za krvno maščevanje. Banska uprava vardarske banovine je poslala na kraj umora načelnika upravnega oddelka g. Dimitrijevića, da bo napravil red.

Strah pokvarjencev

Na Čehoslovaškem se mudi že več tednov na zdravljenju predsednik JNS g. Peter Živković. V zdravilišču se je sestel z različnimi evropskimi politikimi in med drugimi tudi z bivšim romunskim zunanjim ministrom g. Nikolo Titulescu, enem izmed najsposobnejših sodobnih politikov in diplomatov.

O tem sestanku piše »Slovenec« od 31. avgusta vse prestrašen takole podtikujoč seveda svoje črnuharske namene:

»Gospod Titulescu, ki so ga izkrcali iz romunске vlade, ker se je bil preveč vdinjal tisti evropski politikimi, ki se vzdržuje s pomočjo Sovjetov, je te dni odpotoval v Moskvo. Pravijo, da je odšel v politični misiji, kar je zelo verjetno, če pomislimo, kako hudo občuti gospod Titulescu svojo odsotnost v romunski in v med-

narodni politiki. Preden je odšel na politično konzultacijo s sovjetsko vlado, je bil v Pragi skupaj z bivšim ponesrečenim diktatorjem Jugoslavije, g. Petrom Živkovićem, ki se je dal z njim skupaj fotografirati.«

Zborovanje opozicije

Cela Srbija in Bosna je na nogah in parlamentarna ter izvenparlamentarna opozicija prireja mnogostevilna zborovanja, ki se jih udeležuje vse prebivalstvo okolišnih zborovalnih okrajev. Ves narod je enodušen in odločen. Takega gibanja, kakršnen se je pojavil v omejenih pokrajinah, še narod ne pomni od turskih časov.

V nedeljo sta priredila velika zborovanja po Šumadiji tudi narodna poslanca gg. Kojić in Jevtić.

† Franjo Fajdiga

Pretekli teden je preminul v Kamniku in okolici visoko čistan in spoštovan avtopodjetnik g. Franjo Fajdiga. Na poti v Bohinj se mu je pripetila avtomobilska nesreča, kateri je po nekaj tednih podlegel. Rajni Fajdiga je bil vse svoje življenje vnet in požrtvovalen javni delavec. Udeleževal se je zlasti pri gasilstvu, pri pevskem društvu »Lira«, Sokolu, gostilničarski zadrugi, udruženju trgovcev, pri udruženju avtobusnih podjetij itd. Bil je odličen pevec, igralec na odru v Narodni čitalnici. Kar pa ga je najbolj dičilo, je to, da je bil mož poštenjak in odkritosrčen družabnik. Zapustil je soprogo in štiri nepreskrbljene otroke. Ohranili ga bomo v trajnem častnem spominu. Njegovi prizadeti užaloščeni družini naše najiskrenejše sožalje!

Anuiteta in kmetovi dohodki

Prišel je čas plačila letošnje anuitete (obroka 12 delnega od znižane glavnice in obresti kmetijskih dolgov) a kmetje se plaho sprašujemo, odkod vzeti toliko denarja, ko ga niti za najnujnejše potrebe, kot sol in vžigalice, ni.

Ako pobije toča žitna polja in druge kulture ter se vsled tega ali drugih nesreč (poplava, peronospora itd.) uradno odpiše zemljiški davek, tedaj se sme kmetovalcem pregledati tudi plačilo letne anuitete. Letos je bilo toliko katastrofalnih nesreč, da se bo moralo veliki večini dravske banovine spregledati plačilo II. anuitete, ker ubogi kmet še sam ne bo imel iz česa živeti. Lani je bilo mnogim kmetom vinogradnikom odgodeno plačilo prvega obroka, ker je peronospora tako hudo gospodarila po vinogradih. Ta anuiteta se terjata sedaj od PAB do 1. septembra 1937 in terjatve je že izročila davkarjem, ki grozijo z rubežem neglede na

zaračun zamudnih obresti itd., če ne bo plačilo dospelo do 1. septembra.

Očividno je, da je PAB pozabila na posebno gospodarske razmere v dravski banovini in njene ljubljanske podružnice ni nihče opozoril na gospodarski razloček med našimi kraji in n. pr. Banatom; kajti sigurno bi kulantna PAB upoštevala naše gospodarske razmere, ter bi plačevanje zaostalih anuitet terminirala z začetkom decembra ali novega leta, upoštevajoč dejstvo, da v Sloveniji ni glavni dohodek žito in pšenica, ki se spravlja meseca julija in avgusta, pač pa živi premnogo naših kmetov od donosa gorice in sadovnjakov. Te sadeže pa spravljaajo šele v oktobru in takrat ali tudi pozneje dobi naš gospodar vsaj nekaj skromne gotovine na roko, da z njo lahko zadosti svojim obveznostim. Naš kmet 1. septembra še nima denarja, ker vnovči pridelke pozno v jesen. Zato opozarjamo podružnico PAB v Ljubljani na to dejstvo in prosimo, da se nanj ozira, upoštevajoč naše prilike, ter očuva naše kmetске dolžnike dragih zamudnih obresti in stroškov izterjavanja potom eksekucije.

Kdor je dobil podaljšan rok za plačilo anuitete, mora potem čez leto plačati dve: staro, oziroma zaostalo, in novo. Toda, s čim naj plača, ko je splošno znano, da vinogradi in sadovnjaki niso njive, ki bi vsako leto enako rodile in donšale reden dohodek, pač pa se pozna toča ali druga ujma več let ter vsaj drugo leto ni težko pričakovane pridelka. V takih izjemnih slučajih bi se pač moralo plačilo anuitete odgoditi na poznejši in morda ugodnejši čas, da se tako kmetu resnično pomaga.

Zopet jezna šiba hožja

V nedeljo proti večeru je nad Mariborom in okolico divjala zopet huda nevihta. V Radvanju in Razvanju so bile poplavljeni vse nižje ležeče njive in travniki. Voda se je sicer kmalu odtekla, vendar je povzročila velikansko škodo.

Še hujše sta prizadeti Slivnica in Polskava. Tam in po sosednjih vaseh so se potoki spremenili v deroče hudournike in reke. Med Hočami in Bohovo, med Reko in Spodnjimi Hočami je vse poplavljeno. Voda je vdira tudi v mnogo hiš.

Največjo škodo in strah pa so preživeli prebivalci vasi Oglenšak, Gabernik, Bukovca, Zgornja in Spodnja Polskava. Ljudje pripovedujejo, da je začelo točno ob 17.30 deževati, okrog 19. pa je nastala nevihta, da je lilo kakor iz škafa. Potok, ki teče skozi Oglenšak, Zgornjo in Spodnjo Polskavo, je tako hitro narasel, da je hipoma zalil vse tri kraje in je stala voda ponekod pol metra, mestoma celo višje po cestah, travnikih in njivah. Najbolj so bila prizadeta naselja Oglenšak, Gabernik, Bukovca in Zgornja Polskava, od koder je deroča voda odnesla občinske mostove, popolnoma razdejala občinske ceste, ki so danes v razsulu in je na njih ves promet ustavljen. Tudi državna cesta je hudo prizadeta.

Prebivalstvo v prizadetih krajih je preplašeno klicalo na pomoč, kar ni nič čudnega; saj je voda vdirala tudi v hiše, gospodarska poslopja in hleve, da je bila marsikje vsa živina v resni nevarnosti.

Škoda je ogromna, ker sta popoinoma pomendrana koroza in fižol, marsikje pa je izruvalo in deloma odplavilo še ves krompir. Zaradi mokrote bodo seveda ostali pridelki segnili. Otava je izgubljena in ne bo mogoče niti kositi, ker so travniki zasuti z gramozom in zemljo.

Tako gre škoda v milijone. Prebivalstvo je nujno potrebno podpore, ki pa seveda ne sme obstojati v pozivih za plačilo zapadlega obroka kmetijskih dolgov.

Kaj se godi po svetu

Japonsko-kitajska vojna

divja s krvavo strahovitostjo dalje. Ze po nekaj dneh so prodrli v svet glasovi, da Japonci računajo z daljšo vojno, ki bo trajala morda celo več let. Zdaj o tem že brez prikrivanja razpravljajo tudi japonski listi.

Doslej je na Kitajskem že pol milijona japonskih vojakov, v kratkem pa bodo prepeljali Japonci na bojišče še četrtil milijona mož. Vojna sreča se nagiblje zdaj na japonsko, zdaj na kitajsko stran. Kakor so japonski napadi velikopotezni in siloviti, tako je treba po drugi strani naglasiti, da Kitajci z nepopisnim junaštvom branijo vsako ped svoje zemlje.

Posebno srdite so bitke za Šanghaj. V soboto so japonski bombniki nepričakovano napadli Nantao, kitajski del Šanghaja. Zlasti hudo je bil prizadet južni kolodvor, kjer je čakalo več tisoč beguncev na odhod vlakov. Štiri bombe so padle na perone in povzročile strašno opustošenje. Ves kolodvor je bil pokrit s trupli; po večini žensk in otrok. Kitajske oblasti so uradno objavile, da je bilo smrtnih žrtev skoro 700, ranjencev pa 1.200.

Japonci so zavzeli več mest severno od Šanghaja, Nankovski prelaz in utrjeno mesto Hvajlaj. Na tem odseku bojišča so se morali Kitajci umakniti precej daleč proti jugovzhodu, da jih ne bi Japonci obkolili. Utrditi se nameravajo šele ob železniški progi, ki vodi iz Pekinga v Hankov.

Šanghaj sam je še vedno trdno v kitajski posesti, čeprav ga Japonci strahovito napadajo. V ponedeljek so japonski letalci bombardirali Capej na severu mednarodne koncesije. Pri tem je bilo ubitih okrog 300 ljudi in je pogorelo blizu 100 hiš. Kitajci imajo na bojišču okrog Šanghaja zbranih 8 divizij ali približno 100 tisoč mož.

Marsal Blücher

Nenapadnalno pogodbo

sta sklenili Kitajska in Rusija. O tem sta kitajsko zunanje ministrstvo in ruski komisariat za zunanje zadeve že izdala uradno poročilo.

Pogodba je bila podpisana 21. avgusta in velja za dobo 5 let. Njena vsebina je v glavnem tale:

Obe stranki obsojata vojno politiko. Ako bi bila ena izmed podpisnic napadena, druga ne bo podpirala napadalca. Pogodba ne spreminja obveznosti, ki sta jih obe stranki prevzeli v prejšnjih pogodbah. Pogodba je sklenjena za dobo 5 let. Če je kaka stranka eno leto pred potekom ne odpove, se pogodba avtomatično podaljša vselej za nadaljnjih 5 let.

Zveza s komunizmom

Kadar danes kje v politiki komu ni kaj po volji, začne jokati o komunizmu. Tako počno

sedaj tudi Japonci, ki jih je menda rusko-kitajska pogodba precej iznenadila. V mednarodnih in japonskih krogih prevladuje mnenje, da vsebuje pogodba tudi tajne določbe o vojaški pomoči. Nadalje vidijo v sklenitvi tega pakta v sedanjem trenutku nov dokaz za protijaponsko stališče Sovjetske unije in govorijo o možnosti ruskega vmešavanja v dogodke na Daljnem vzhodu.

Rusija hiti

Ta ugibanja seveda niso brez podlage, kajti Rusija in Japonska sta stara sovražnika. Čisto

Predsednik portugalske vlade Salazar

naravno je, da Rusi japonskega prodiranja v najvažnejše predele Azije ne morejo mirno gledati, ker pridejo v tem primeru za Kitajci prej ali slej tudi sami na vrsto. Zato Rusi zbirajo na svojem obmejnem ozemlju od Bajkalskega jezera do Vladivostoka izredno velike vojaške sile. Poleg močnih oddelkov pehote in topništva imajo tamkaj nad tisoč letal in prav toliko lažjih in težjih tankov pa oklopnih avtomobilov. V Vladivostoku je zbranih nad 100 podmornic, na kopnem pa je zbrana v okolici tega pristanišča vojska, ki šteje nad 200 tisoč mož. Ta vojska se je pripravila tudi že za zimo. S pričo tega splošno sodijo, da se bo vojna med Rusijo in Japonsko pričela že letos na zimo. Rusi baje čakajo samo še ugodnega trenutka in zlasti računajo z uporom Korejcev, ki le neradi in s sovraštvom prenašajo japonsko oblast. Da te domneve odgovarjajo resničnemu položaju, dokazuje potovanje ruskega maršala Blücherja v Nanking. Ta maršal je vseh zadnjih 8 let organiziral ruske vojaške sile na Daljnem vzhodu. Sedaj bo baie ostal nekaj časa v Nankingu kot glavni vojaški svetovalec kitajskega maršala Čangkajšeka.

Španija

Spričo tako važnih dogodkov, ki utegnejo v marsikaterem pogledu še odločilno vplivati tudi na usodo Evrope, je zanimanje za boje v Španiji nekoliko popustilo. Po padeu Santandra so republikanske čete na aragonski fronti in pri Toledu prešle v ofenzivo. Da bi zaustavil njih prodiranje, je dal general Franco okolico Toleda zažgati. Nacionalisti so povsod okrog Toleda polili razvaline hiš in polja z bencinom ter jih zažgali. Vsled hudega vetra se je ogenj naglo razširil preko vmesnega ozemlja ter prešel tudi na republikanske postojanke. Ogenj se je tako razširil, da niso mogli na nobeni strani omejiti plamen. Zaradi vročine tudi nikjer ni dovolj vode za gašenje.

Po nekaterih poročilih je zaradi poraza španskih republikancev pri Santandru izbruhnil med vladnimi pristaši upor. V Barceloni in Va-

lenciji so baje nastali hudi izgredi, ki naj bi sploh že pričali o razpadu španske ljudske fronte. V Kataloniji in Madridu sta se pojavila uporniška pokreta, ki jima je vlada komaj kos. Ruski poslanik in njegov politični pomočnik Leonov sta že zahtevala, naj se prične v ljudski fronti energično čiščenje. Tako poroča Journal iz Perpignana, da je v Valenciji izbruhnil upor, ki ga vodi polkovnik Odon Haze proti komunistični stranki v Valenciji in Barceloni. V Valenciji in Barceloni je že prišlo do pouličnih bojev. Polkovnik Odon Haze hoče vreči generala Miajo, ki je naklonjen komunizmu.

General Franco skuša na vsak način doseči angleško priznanje svojega režima. Baje bo v kratkem imenoval že dolgo napovedano civilno vlado za ves tisti del države, ki je v njegovi oblasti.

Kakor vse kaže, v Španiji še ne bo tako kmalu odločitve, pričakujejo pa, da se bo končno odločilna bitka vnela pred Madridom.

Zastrupljena voda obsojena na vešala

V mestu Novorosijsk v Rusiji se je končala tridnevna razprava proti družbi zastrupljevalcev vode s smrtno obsodbo njene voditeljice Mine Vedenskaje, ravnateljice oskrbe novorosijske železnice z vodo. Njena asistentka in cela vrsta drugih obtožencev, ki so bili obdolženi, da so dodajali žvepleno kislino vodi za železniške potrebe, so bili obsojeni na 10 let ječe. Dne 27. julija je bilo oskrbljenih z zastrupljeno vodo pet vlakov z izletniki, ki so potovali v Moskvo. Atentat se je ponesrečil, ker je neko mlado dekle po pitju vode zbolelo, zaradi česar je bila takoj odrejena preiskava. Vedenskaja je žena bivšega poljskega veleposestnika. Obtožena je tudi drugih težkih dejanj, ki so jo spravila na vešala.

Diplomatski spor med Češkostovasko in Portugalsko, o katerem smo zadnjič poročali, še ni poravnán. Splošno pričakujejo, da bo to kočljivo vprašanje uredil sam državni predsednik dr. Beneš, čigar državniško mo-drost cenijo enako doma kot po svetu

Zagrebski velesejem otvorjen

V nedeljo dne 28. avgusta t. l. je bil slovesno otvorjen zagrebski jesenski velesejem. Kralja je zastopal divizijski general Ratko Rakić. Razen njega so bili prisotni tudi ban, župan, nadškof-koadjutor in drugi zastopniki oblasti. Pri otvoritvi velesejma je govoril generalni direktor Mestne hranilnice Erber, ki je opozoril na vedno večje sodelovanje inozemstva na zagrebskih velesejnih.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zasluzka, „Kmetjski list“!

Kmetska mladina

Novi tisoči dajejo čast in priznanje žuljavim rokam

V nedeljo, dne 29. avgusta je ljubljanski Pododbor Zveze kmetskih fantov in deklet priredil velik kmetski zbor v Podsmreki pri Ljubljani. Zbor je bil združen z veliko tekmo koscev.

V zgodnjih popoldanskih urah se je pričela zbirati kmetska mladina na zbirališču povorke pri »Dolgem mostu« na Viču. Prihajali so kmetski fantje in dekleta peš, s kolesi in na okrašenih vozovih. Z vseh strani je vrela skozi Ljubljano na stotine mladine z Gorenjskega, Moravč, Dolenjskega. Iga in z vse bližnje ljubljanske okolice. Ljudje so vsi začudeno strmeli odkod prihaja ta mlada kmetska armada. Vsa ta armada pa je prihajala iz vseh vasi, kjer že plapolata zeleni prapor in družijo kmetsko mladino k slogi in delu.

Ko so bile vse predpriprave končane se je pričela pomikati povorka od »Dolgega mosta« v Podsmreko. Na čelu je jezdil konjenik z veliko zeleno zastavo. Za njim je nesel zastavonoša tov. Avsec prapor Zveze kmetskih fantov in deklet. Sledila je godba na pihala iz Vnanjih gor, kosci, grabljice, kolesarji in okrašeni vozovi. Ko je ta mlada armada zavedne kmetske mladine v mogočnem pohodu prišla v Podsmreko je bila od več tisočglave množice navdušeno pozdravljena. Fantje in dekleta pa so dajali duška svojemu veselju ter vzklikali kmetskemu delu in kmetski ideji.

Na tekmovališču je vse občinstvo pozdravil predsednik ljubljanskega Pododbora tov. Alojz Avsec. Za njim pa je še govoril predsednik Zveze kmetskih fantov in deklet tov. Ivan Kronovšek. Govoril je o pomenu kmetskega gibanja in o nalogah društev kmetskih fantov in deklet. Za svoj govor je bil deležen spontanov ovacij. Po tem kulturnem zborovanju se je pričela tekma. Kosci so nabrusili svoje kose, ljudi se je polasčal nemir pričakovanja, radovednost je stopnjevala rastla, trobentač pa je v sredi največjega pričakovanja dal znak in tekma se je pričela. Ljudje so še stiskali okrog tekmovališča in pozorno sledili tekmovanju. Po preteku par minut je že prvi na cilju, za kar je viharno pozdravljen. V majhnih presledkih sledijo še drugi, tako da je bil v nekaj minutah pokošen ves prostor. Sedaj pa je tudi navdušenje doseglo svoj višek. Ovacij in manifestacij, s katerimi so ljudje dajali priznanje kmetskemu delu, ni bilo ne konca ne kraja. Vse tekmovališče, ki je bilo kot mravljišče živo ljudi, je dalo mladini še večjega poleta s katerim bo neustrašeno nadaljevala svoje delo.

Nedelja 29. avgusta je bila pravi kmetski praznik, praznik dela in volje s katero je stopila mlada kmetska generacija zopet na plan ter javno manifestira za sveto kmetsko idejo. Vsi tisoči, ki so bili zbrani v Podsmreki, so ji spontano priznavali, da je na pravi poti. Mladina, ki se tega tudi sama dobro zaveda, pa vsem tem tisočim delavnega ljudstva svečano obljublja, da bo šla še z večjim elanom naprej v borbo za vse tiste svete ideale, za katere je že tisoče in tisoče Gubčevih puntarjev dalo svoje življenje.

Gor. Petrovci v Prekmurju

Naše mlado Društvo kmetskih fantov in deklet pripravlja za nedeljo 5. septembra svojo prvo prireditev, tekmo koscev. To bo druga večja prireditev v našem Prekmurju v letošnjem letu. Vabimo vso kmetsko mladino in vse prijatelje našega kmetsko-mladinskega gibanja, da prihitijo na naš kmetski labor in manifestirajo našo slavo in delo!

Mirna peč

Društvo kmetskih fantov in deklet vabi na izredni občni zbor, ki se bo vršil dne 5. septembra ob 11. uri pri tov. Rupeni. Glavna naloga občnega zbora je dokončna rešitev vprašanja postavitve našega Kmetskega doma. Zato vabimo vse tovariše in tovarišice, da se občnega zbora v polnem številu udeležijo.

Št. Jurij pri Grosupljem

Tudi naše Društvo kmetskih fantov in deklet se pridno pripravlja na svojo prireditev, ki se bo vršila dne 12. septembra t. l. Že zdaj vabimo vse naše prijatelje, da v velikem številu posetijo našo prireditev.

Št. Janž na Dolenjskem

Tudi pri nas se pridno pripravljamo na veliko kolesarsko dirko, ki jo bo priredilo Društvo kmetskih fantov in deklet v septembru. Dolenjska kmetska mladina in prijatelji našega gibanja — takrat vsi v Št. Janžu!

Celje

V nedeljo dne 5. septembra s pričetkom ob 8. uri zjutraj se vrši seja Pododbora Zveze kmetskih fantov in deklet za celjsko okrožje. Seja se vrši v hotelu »Hubertus« v Gosposki ulici št. 7 ter bo obravnavala važne organizacijske zadeve. Delovne načrte za jesensko in zimsko dobo bodo podali načelniki organizacijskega, gospodarskega, tiskovnega in ženskega odseka. — Udeležba vseh odbornikov obvezna.

Mlatič

Cvetke najboljšega katoliškega dnevnika

Huda, huda vojska bo... (27. avg.)

»Vidimo torej, da se je v borbi zoper vlado v senči svetih znamenj pravoslavja zbralo vse brez razlike, kar dela na nasilni izpremenci obstoječega reda, marksistični kamorasi, njihovi najljutejši nasprotniki. Stalinovci, Ljotičevi narodno-poganski »fašisti, veleburžuazna JNS, »najprisrčnejši prijatelji« Hrvatov in federalizma, davidovičevci ter marksistični Židi.«

Ali je takšno odkritosrčno naštevaje nasprotnikov za boječe Slovenčeve vrste pametno ali ne, to naj sodijo sami. Vemo le, da je to število nasprotnikov ogromno, pregovor pa pravi: Mnogo psov zajčja smrt!

»Odojek Janjič«... (27. avg.)

»Sedaj pa se je postavil na čelo nasprotnikom konkordata zato, ker je od dr. Stojadinovića zahteval, naj mu njegovo zvestobo plača z ministrskim foteljem, pa ga ni dobil. Pop. Voja Janjič pač predstavlja odojka, ki je celo življenje ležal v naročju države in držal v ustih (odojčki imajo samo rilce!) njene siske, ki jih je pridno sesal. Se danes ima kup plač, čeprav je izgubil mesto predsednika Avale.«

Predvsem mislim, da je za čisto slovensko kulturno pridobitev beseda odojek zelo majhna in sumljiva drobtinica. Nedavno smo čitali v istih kolonah, da je sisek Avale dajal Janjiču 15.000 din mesečno. Pred desetimi dnevi pa je občni zbor iztrgal ta sisek iz ust (rilca) Janjiču in ga vtaknil nekim drugim. Brali smo imena: Stepo Kobasica, dr. Kulovec itd. Radoveden sem, če so sisek kaj oprali in očistili, kakor delamo kmetje pri napajalnikih, ali ga vlečejo kar tako naprej, dokler ne pride kdo drugi na vrsto?! Tudi smo radovedni, kaj bo z ostalim »kupom plač«, ki jih še ima »odojek Janjič«? Ne gre, da jih prejme še naprej, ko »ni več priden«, pa še toliko »pridnih« čaka. Citatelji bodo radovedni, kdo pa je vse to dal »odojku Janjiču«.

In zakaj? In celo nov avtomobil kot predsedniku finančnega odbora? Prej tega nikoli ni bilo. Vse to je iz »treh zaporednih dobrih letin«. Mi kar zavidamo »Slovencu«, da te grde reči že sedaj razkriva.

Lasten kraj (28. avg.)

»Taka pisana politična družba je moralna izgubiti vsako pamet in mero. Tako imenovani zagovorniki demokracije so se združili v najbolj črno fašistično reakcijo in to imenujejo oni politiko.«

Ce pobožna gospoda ta kraj malo sama pomeni, stopi pred zrcalo, pa bo zadovoljna.

Kdo laže?

Neki Žebot ima v nedeljskem »Slovencu« častno izjavo — koliko je za natis te plačal, ni ni znano. V častni izjavi pravi, da ni bil plačanec Živkovičevega režima. »Jutro« in tudi neki drugi časopisi pa trdijo, da je gospod Žebot prejemal ves čas Živkovičevega vladanja, ki je bilo precej dolgo, ogromne vsote pleha, baje za razne podpore kmetom, ki jih smatra za svojo volilce. Jaz vas pozivam, gospod Žebot, če ste res prejemali težke vsote, kam ste jih dali in zakaj ste jih prav za prav prejemali. Če pa vse to, kar vam očitajo, ni res, potem nekdo laže. Kot pravičen sodnik zahtevam od vas čistih računov, sicer bo pel moj še neobrabljeni cep po vas naprej!

Zegnanie nei Tseh farah

Sama prevična bozja me je menda zanesla že v soboto v Belo Krajino k Trem farah — tja doli v deželo, kjer še danes lepe brhke kmetice predejo in tkejo za moške gate domače platno. Tja v na pol svetlo našo Meko, kamor zahaja že skozi stoletja na tisoče pobožnih pa tudi pregrešnih romarjev iz vseh delov sveta z namenom, da si očistijo grehov svoje duše.

Pri Treh farah sem imel — med nami povedano — namen v soboto zvečer predavat »o morali in 10 božjih zapovedih«, v nedeljo pa »o svetli vojski, 5 božjih zapovedih in nesrečnem brezalkoholnem gibanju«. Stavim svoje sree, ljubezen in svoje blače, da ne ugane nihče razen onih, ki so me iz koruze poslušali, kaj se mi je zgodilo — vse drugo je diskretna zadeva, ki nobenega nič ne briga. Vsak je čez svoje premoženje gospodar!

Do mišljenega nedeljskega predavanja pa sploh ni prišlo, ker sem se bal zameriti beokranjskim kmetom-vinogradnikom, še bolj pa tistim, ki so za cerkvenim zidom kostrune pekli.

Kako in zakaj je neka stara pobožna žena namesto moža pod ringelšpilom na boben in rene tovkla, bom povedal, če mi bo v trebuhu po bravini kaj boljše, enkrat prihodnjič.

Po tseh dobrih letinah

Kmetje iz Slovenskih gorie poročajo, da je poginilo po tamošnjih krajih do 90% koristnih ptic. Ptice so poginile, kakor trdijo kmetje, od preveč zaužitih strupenih črnih gosenic, ki goustošijo do kosti naše siromašne kraje. Po točji in povodnjih je to tretja šiba božja, ki bo uničila še zadnjo skorjo črnega kruha našemu zbeganemu in obupanemu kmetu. S tem je od mene uradno zavrnjeno fopanje, ki ga je prinesla neka dnevna oslovka trobenta — »da sledi trem dobrih še četrta dobra letina«.

O usmiljena pravičnost božja — pokončaj t rumenim žveplom črno goseničjo golazen in reši nam vsaj plešaste zeljnate zelene glave!

★

1. V katerem mestu je bil zadnjič izvoljen za župana na listi JRZ predsednik krajevne organizacije te stranke — pa se še ni utegnil izbrisati iz JNS, ali pa je morda namenoma za vsak bodoči slučaj včlanjen tudi še v JNS?

Dopisi

Vzorčni sejem hmelja v Zalcu

V nedeljo 29. t. m. je bil pod pokroviteljstvom bana dravske banovine otvorjen vzorčni sejem hmelja v Zalcu.

Pri otvoritvi sta govorila ban dr. Natlačen, za njim pa banovinski hmeljarski nadzornik inž. Janko Dolinar.

Ta je poudaril, da se letos kupčija s hmeljem le počasi razvija in je zato potrebno, da s preveliko ponudbo hmeljarji ne ubijajo cen. Nikdar ni bilo in ne bo mogoče doseči takega uspeha, da bi vsi prodali vse svoje blago po najvišji ceni, kljub temu pa je treba prodajati previdno in počasi, da doseže blago vsaj primerno in res prvovrstnemu blagu odgovarjajočo ceno.

Ormož

Kmetijski tabor se je vršil pri nas ono nedeljo v avgustu dopoldne na glavnem trgu v Ormožu v navzočnosti 1000 do 1500 ljudi vstevši meščanov, radovedne dece in par sto tujcev, ki se zdravijo pri dr. Majeriču. Ze vnaprej se je govorilo in s tem agitiralo, da bo prišlo najmanj 15.000 udeležencev. Zaradi slabih časov pa ni bilo navdušenja in ne ljudi. Taboru je predsedoval župan Munda iz Ormoža, ki je naglašal v svojem pozdravnem nagovoru, da je »Kmetijska Zveza« stanovalska organizacija, ki nima s politiko nobene zveze. Zato navzoči gosp. poslanec Brenčič kot politikar in poslanec tega sreza ni dobil besede. Govorili pa so Brodar iz Kranjske dežele, potem banski svetnik Janžekovič, župan Irgolič, industrialec Sadravec (kmet) in nekateri drugi. Pred službo božjo je imel cerkveni govor g. župnik iz Središča, ki je v lepih in zbranih besedah povedal več kot vsi ostali govorniki skupaj. Predsednik Kmetijske Zveze g. Brodar se je v toplih besedah zavzemal za močno organizacijo »Kmetijske Zveze« ter je osobito podeželjske organizacije »Kmetijske Zveze« na Kranjskem stavil za vzgled, ki da so dosegle nad vse lepe uspehe. Rubežev in eksekucij na Kranjskem ne poznajo, na Štajerskem pa jih je vsak dan več, da ne bo dolgo ko bo zadnji rep v hlevu kmeta zarubljen. Temu pa so krivi denarni zavodi, ker niso likvidni pri nas, dočim na Kranjskem že dobro funkcionirajo. Pozabil nam je iz previdnosti povedati, kako na Kranjskem ceste popravljajo in nove zidajo, delajo asfaltne, kar gre vse v velike milijone. Na Štajerskem pa niti pošte-nega in prepotrebne gramoza nimamo. Vsako leto napravijo na Kranjskem veliko betonskih mostov, nas štajerske kmete pa se tolaži s »čakanjem«. Banski svetnik g. Janžekovič se je v svojem govoru pritoževal čez pokvarjeno gospodo in razne milostne, čez njih toalete, zabave in kopalnice. V isti sapi je z navdušenjem navzoče ponovno odlikoval z »Spoštovana gospoda«, kdo je sedaj gospoda, ali kmet, tega pa nam ni povedal. Tudi nam ni pojasnil kako neka bivša kmelica v vrtu z rokavicami plevel ruje? Drugokrat naj poprej vpraša dr. Mačka, za katerega se je pri zadnjih volitvah tako zavzemal. Naslednji govornik tovariš Irgolič je zadel zelo v živo, ko je upravičeno bičal vinske pančarje, to je tiste, ki mešajo naše dobro vino, dobrega slovesa, s slabim vinom. Za njegov stvarni govor se mu tovariš predsednik zborovanja Munda ni primerno zahvalil. Na to bi tovariš Munda lahko dal točne podatke in informacije, kateri trgovec ali društvo meša naša dobra vina z banačanom v našo veliko škodo, kar je najmanj v interesu kmeta. Industrialec g. tovariš Sadravec pa je skušal zvaliti vso krivdo današnje mizerije na nekdanje Ornikove »Štajercijance« ki so do prevrata sejali ljuljiko nad naše dobre in krščanske slovenske kmete. Rekel je še, da nas je med vojno tiščal ob tla Ptujski Ornik in njegova »Leibgarda«, ko so kmetu ves živžev rekvirirali, danes pa ima s kmetom največ opravka visoki

davek in anuitete P. A. B., denarni zavodi pa spijo. Vsega tega da je kriva politika. Kako vrniti kmetu denar, rešiti ga visokih davkov, kako rešiti zadolženega kmeta pred prodajo posestva potom P. A. B.? O tem so seve govorniki kratkoma molčali, ker so se bali protestov. Resnica pač v oči bode.

Sto let star župan je tale mož, ki se piše Spühler in je županoval v Wasterkingenu v Švici. Zdaj je županski stolec odložil, dela pa še z veseljem na domačem vrtu. Kakor vidimo na sliki, mu posebno čebula ugaja in prija. Nemara ljubi tudi kranjsko kisto zelje in je zato dosegel tako starost.

Gospodarstvo

Jzvoz jabolk

Sadna letina je ponekod prav zadovoljivo kazala in smo sadjarji trdno upali, da bomo z izkupičkom poravnali najnujnejše obveznosti. Spet pa je prišlo drugače, cena jabolk je nena-doma občutno padla. Kje je vzrok? Nekateri pravijo, da so tega krivi trgovci, ki so zbog konkurence začeli kupovati še zeleno in ne dovolj zrelo sadje, a ga potem niso mogli naprej prodati in se jim je pokvarilo. Sedaj hočejo z nizkimi cenami nadomestiti izgubo. Kako pa pride kmet-sadjar do tega, da mora plačevati neprevidnost drugih? Trgovci sami zopet trdijo, da je nizkih cen kriva valutna politika, radi katere se plačuje za nemško marko pri nas le 12 do 12⁵⁰ din. Najsi bo tako ali tako, kmet je vedno tepen! Na njegove rame se vedno zvalijo vsa bremena, pa naj jih povzročajo karkoli. V kolikor drži trditve trgovcev, bi bila edina pomoč ta, da Narodna banka plača RM tako, kakor jih plačujejo Italija in Avstrija, namreč po ca 17 do 17⁵⁰ din v našem denarju, čeravno imata višjo valuto kakor mi. To je seveda velikanski razloček! Naš izvoznik dobi za 100 RM 1200[—] din, italijanski ali avstrijski pa 1700[—] dinarjev. Seveda plačuje zato tudi lahko jabolka dražje. Nemci so plačevali doslej jabolka po približno 17 do 18 RM za 100 kg franko meja. Italijan in Avstrijec je dobil za 100 kg jabolk (1 marka 17⁵⁰ din) 315[—] din naš izvoznik (ker plača Narodna banka le 12[—] din za 1 marko) pa samo 206[—] din, torej za 1 kg v prvem primeru 3¹⁵, v drugem pa 2⁰⁶ din. In če bi Nemci (ki imajo dovoljeno uvažati jabolka tudi po ceni od 25 do 27 RM) kupovali sadje tudi za 30 do 40 odstotkov dražje, bi bilo razmerje isto, tako da so naši izvozniki vsled nizke zamenjave marke v vsakem primeru nezmožni konkurence. — Za prvi primer o nezrelem in nekvalitetnem sadju je pa na mestu previdnost in prevdarnost, da se tako sploh ne pusti v prodajo in na trg, ker se s takim početjem le kvari ugled našemu

lepemu sadju. — Kmetje pravijo, da po 80 do 90 para jabolk ne bodo prodajali in jih rajsi sprešajo; saj se jim ob taki ceni niti obiranje, vožnja in zamuda časa ne izplača. Tako gre ogromno premoženje v nič, ko za dobro blago ni mogoče dobiti primerne cene, kmet pa pri tem obupuje in leze dalje v nevzdržno stisko. Pozivamo merodajne činitelje, da stvar vzamejo kot najnujnejšo in ukrenejo potrebno. Jabolka (kanadke, mošančke in druge pozne sorte), ki se držijo pozno v zimski čas, bo menda najbolje spraviti v kleti in jih prodati šele pozneje, ko bo po njih veliko povprašanje, če ne bomo prozgodaj z blagom silili na trg po slepi ceni. Pomagajmo si sami, držč se načela: V slogi je moč!

Sadjarjska razstava in sejem

»Sadjarjsko in vrtnarsko društvo« bo priredilo v času od 24. oktobra do 1. novembra t. l. v Mariboru, središču našega sadjarstva in sadnega izvoza 1. banovinsko sadjarjsko razstavo in sadni sejem. Vse priprave, ki so v polnem teku, vodi posebni pripravljalni odbor. Sodelovanje je že dosežaj prijaviilo nad 50 podružnic in veliko posameznih sadjarjev. Za razstavo se prijavljajo tudi druge banovine, ki žele prikazati svoje sadje, kar bo za naše sadjarje zelo zanimivo in poučno.

Velika sadjarjska razstava bo nazorno pokazala napredek našega sadjarstva po vojni, posebno v zadnjih 15 letih. Vsa prireditve, ki bo največja od vseh v zadnjih letih prirejenih razstav, bo izvršena po točno določenem načrtu, pri katerega izvršitvi bo sodelovala tudi banovina po svojih zavodih in ustanovah. Razstavile bodo razne tu- in inozemske trdke razno orodje, stroje, sredstva za zatiranje sadnih škodljivcev it.

Na sadnem sejmu bodo vložene vagonске množine namiznega sadja v predpisanih zabojih. Zunanji trg se že sedaj zanima za ta sejem in prihajajo že prijave sadnih trgovcev iz inozemstva.

V dneh sadjarjske razstave in sadnega sejma bo v Mariboru tudi sadjarjski kongres, katerega se bodo udeležili strokovnjaki iz vse države. Kongres bo otvorjen 24. oktobra. Dne 25. oktobra bodo referati strokovnjakov o važnih vprašanjih našega sadjarstva.

Od naših strokovnjakov bo predaval ravnatelj vinarske in sadjarjske šole iz Maribora o ciljih in nalogah načrtnega sadjarstva, profesor Vardjan Franc iz St. Jurja ob juž. žel. pa bo podal zgodovinski opis slovenskega sadjarstva. O drevesnicah v Sloveniji bo poročal g. Dolinšek Ivan, predsednik drevesničarskega odseka SVD.

Velikopotezne prireditve bodo brez dvoma povzdignile zanimanje za naše sadjarstvo in odprle našemu sadju pota na svetovna tržišča.

Dosedanje prijave kažejo, da bo to prvovrstna in največja sadjarjska prireditve, ki bo dostojno predstavile naše sadjarstvo v inozemstvu.

Domači dogodki

× V okolici Maribora so ono nedeljo številni lovci lovili divjačino. Pri tem je prevnet »nedeljski lovec«, bančni uradnik po poklicu, mesto zajca, na katerega je meril, ustrelil svojega tovariša in mu poslal v levo nogo kar 12 šiber. Obstreljenega so morali v bolnici operirati.

× Pri razstavljanju nekega motorja je delavec Ivana Pelka iz St. Janža na Dravskem polju nenadoma zadela kap. Med delom se je nenadoma sesedel in poklicni zdravnik je mogel ugotoviti samo še smrt.

× Glede naraščanja prebivalstva zavzema naša država četrto mesto v Evropi. Bolj pridne kakor pri nas so namreč Štorklje še v Bolgariji, na Grškem in v Romuniji.

× Na Tezmem je bil do pred kratkim v tovarni »Kovinar« zaposlen tudi 59 letni delavec Franc Muč. Mož se je udeležil svetovne vojne, prišel v rusko ujetništvo, a doma je bil proglašen za — mrtvega. Po vrnitvi je bil 15 let uslužben pri »Kovini«, potem pa so ga odslovili. Zdaj se je siromak naveličal življenjskih grenkosti in se je obesil.

× V Vrhovdolu pri Bistrici je požar uničil skladišče Goriškove lesno-industrijske tvrdke. Zgorelo je več strojev in kakih 60 kubikov lesa. Gasilcem se je posrečilo požar omejiti, škoda znaša okrog 50 tisoč dinarjev, kako pa je ogenj nastal, ni bilo mogoče ugotoviti.

× V Mariboru se je pred kratkim primerila železniška nesreča. Večerni mešani vlak iz Slovenj Gradca je namreč zaradi napačno usmerjenih kretnic zavozil na slepi tir, kjer sta se radi trčenja iztirila dva vagona, pri čemer je bil neki potnik ranjen.

× Pri Sv. Lovrencu pri Dravogradu je posestnik Peter Guče pogljal motor. Tedaj ga je ročica s tako silo zadela v trebuh, da je kmalu po nesreči umrl zavoljo hudih notranjih poškodb.

× Smrtna nesreča je na glavnem kolodvoru v Ljubljani zahtevala življenje vozovnega preglednika Antona Grguriča. Pri premikanju vлека je pregledoval vagon in omahnil tako nesrečno, da je padel pod kolesa, ki so mu odrezala obe nogi in levo roko. Kljub takojšnjemu prevozu v bolnico in vestni zdravniški pomoči je Grgurič umrl zaradi prevelike izgube krvi. Pogoste smrtno nesreče na tem kolodvoru pričajo, da so sedanje železniške naprave bridko potrebne modernizacije in izpopolnitve. Hkratu je tudi naše železniško osebje z delom preveč zaposleno in zato preutrujeno. Čemu vendar to, ko je toliko ljudi brez posla, čeprav bi radi delali?!

× Čuden slučaj strele. Prejšnji četrtek popoldne so se pripodili črni oblaki od Krma in Mokric čez Veliki Osolnik v velikolaško kotlino. V istem trenutku se je napolnila mlada žena posestnika Petriča iz Pušč v vas Stope. Ko je vsul dež je odprla dežnik. Ker je bila baš na odprtem polju, je strela udarila v dežnik in ubila mlado ženo. Poročena je bila šele štiri dni. Gotovo redek slučaj!

× Rejee malih živali, najnovejša številka za september je ravnokar izšla in prinaša vse polno zanimivega gradiva kot na pr.: O tuberkulozi malih živali — krmiljenje piščancev — kopun kot koklja — reja golobov — kuncji kožuharji — o krmiljenju kuncev — opravila rejca v septembru — uspeh kontrole kozje mlečnosti — kanarčki na poti v šolo — o kitajskih ribicah — o društvenem delu in naših gospodinjah — o veseli ciganova gostiji — dalje poročila o ustanovitvi novih društev in razstavah — razgled po tujem svetu in vse polno zanimivih gospodarskih drobtin iz področja reje malih živali.

× Na Ostrožnem je strela ubila posestnikovo hčerko Ano Velenškovo. Dekle je z materjo in sestrama nalagala oves na njivi blizu hiše, ko je nastala nevihta. Ker je bila do kože premočena, se je šla domov preobleč. Ko je bila že v sobi, je tresčilo v strelodol blizu hiše, strela pa je preskočila, udarila v sobo in ubila dekleta. Takoj na pomoč poklicani zdravnik je mogel ugotoviti samo še — smrt.

× V Gorici pri Leskovcu je požar uničil hlev, kaščo, pode in kozolec posestniku Alojzu Račiču. Ogenj je menda nastal po neprevidnosti domačih. Škode je do 60.000 din, zavarovan pa je bil Račič prav nizko.

× V Šmarju na Dolenjskem se je ponesrečil Božo Erjavce, sin prometnega uradnika g. Ludvika Erjavca iz Kranja. Odpravil se je bil s kolesom na izlet po Dolenjskem. Na klancu pri Šmarju se je med vožnjo oprijel nekega tovarnega avta, pa je v diru padel s kolesa in obležal nezavesten na tleh. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico, kjer mu na zdravniki nikakor niso mogli rešiti življenja.

Opozorilo naročnikom! Vse naše cenjene naročnike, ki dolgujejo na naročnini in za nazaj še kak znesek, opozarjamo tem potom ponovno, da vsakdo, ki je prizadet, vsaj do konca tega meseca svoj zaostanek poravnava. Vsakomur, ki bo ta naš opomin prezrl, bomo neljubo primorani ustaviti nadaljnjo pošiljanje Kmetskega lista. Upoštevajte, da brez denaria ni muzike.

× Novo postajališče bo v nedeljo 5. septembra otvorjeno v Tržišču na progi St. Janž na Dolenjskem—Trebnje. Na tem postajališču se bodo ustavljali vsi mešani vlaki, a potnike in prtljago bodo po običajni tarifi odpravljali v vlaku.

× Na 20 let robije je bil obsojen bivši orožnik, ki je umoril v Ivanjkovih svojo izvoljenko, zasebno uradnico Angelo Novakovo. Zagovarjal se je, da jo je umoril, ker ga je odklonila, a jo je imel preveč rad, da bi jo komu prepustil.

× V Ajdovcu pri Žužemberku je strela udarila v evharističen križ in ga raznesla baje na drobne kose. Tamošnji verniki sedaj premišlujejo, kaj naj počno, če je začela uničevati verske svetinje sama naravna višja sila?

× V okviru sporazuma z Italijo je notranje ministrstvo zopet dovolilo uvoz in prodajo v Jugoslaviji italijanski dnevnik »La vedetta d'Italia«, ki izhaja na Reki. List že več let ni smel v našo državo.

× V Hočah je pred kratkim strela udarila v gospodarsko poslopje posestnika Alojzija Novaka in zanetila požar. Gospodarsko poslopje s senom in orodjem vred je pogorelo. Škoda znaša okrog 80 tisoč dinarjev.

»EKONOM« osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfirnejšo domačo in banaško moko, koruzo, krmila, specerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA vseh vrst umetnih gnojil, modre galice, trboveljskega in spittskega portland cementa ter vseh vrst zidne opeke kakor tudi krovcev tovarn »ILOVAC« Karlovac, »Bohn« Vel. Kikinda in Jelovšek Vrhnika

× V Gornjem Logu pri Litiji so na levem bregu Save našli truplo neznanca, ki je bilo že tako razkrojeno, da po telesnih znakih ni bilo več mogoče ugotoviti istovetnosti. Po obleki sodeč gre za deklico, staro od 6 do 8 let.

× Samomor v umobolnici. Iz tretjega nadstropja umobolnice v Novem Celju je skočil 34letni umobolnik ključavničar Anton Zupanc, doma iz Štor. Obležal je na tleh z zlomljenimi nogami in hudimi notranjimi poškodbami. Zupanc je po prevozu v celjsko bolnico kmalu umrl.

× V Drnovcu pri Leskovcu je pred kratkim požar uničil domačijo posestnici Mariji Anžurjevi. Iz goreče hiše so komaj rešili ljudi in iz hleva edino kravo, vse drugo so pogoltnili plameni. Splošno sodijo, da je zažgal slaboumen pohajač, ki se že dolgo ob raznih požarih v tej okolici pojavlja v bližini gorečih poslopij.

× Tik pred Razkrižjem je radi poplave banovinska cesta vsa pod vodo. Mura je tako narasla, da se je potopil mlin last posestnika Stanka Gregorinčiča. Mlin se je tako prekučnil v vodo, da je samo prednji del motel iz valov. Lastnik trpi nad 60 tisoč dinarjev škode.

× Obiranje hmelja v Savinjski dolini se že bliža koncu. Vsak dan prihajajo odtod v Celje večje skupine obiralcev in obiralk, ki nakupujejo v mestu razne potrebščine in se nato vračajo domov.

× Zagrebški zbor (velesejem) je bil odprtjen 28. 1. m. Prisotni so bili tudi ban, župan in nadškof dr. Stepinac.

× Kongres slovanskih mladinoslovcev, ki se je pravkar vršil v Ljubljani, je odkril mnogo novih in prav zanimivih pogledov na otrokovo dušo in na vzgojo sploh. Posebno zanimivo je bilo predavanje g. V. Möderndorferja o kmetškem otroku in njegovi vzgoji.

× Neimenovan dobrotnik je daroval beograjski občini za revne otroke znesek dva in pol milijona dinarjev. Denar mora občina uporabiti za zgraditev zavetišča nepreskrbljenim otrokom. Po želji darovalca mora biti stavba že letos pod streho.

× Spomenik Simonu Gregorčiču odkrijejo v Ljubljani 8. septembra t. l. Društvo Sočamatica je proslavo preložila s 5. na 8. septembra, ker bo 5. septembra slavnostno odkritje spomenika blagopokojnemu Viteškemu kralju na Raketu. Dne 5. septembra pohitimo vsi k počastitvi neumrlega čuvarja naših meja, a 8. septembra proslavimo Simona Gregorčiča z odkritjem spomenika pri novi palači vseučiliške knjižnice na Napoleonovem trgu. Tako imajo vsa nacionalna udruženja priliko, da počaste s svojo udeležbo obe prireditvi, kajti naša narodna in državljanska zavest zahteva za obe proslavi polnoštevilno počastitev vsega našega naroda. Pri tej veliki proslavi našega pesnika domovinske ljubezni bodo sodelovali mnogi odlični pevski zbori, predvsem pevski zbor Glasbene Matice. Hubadova župa, godba Sloga, impozanten zbor vseh slovanskih narodnih noš naša nacionalna in prosvetna združenja, mnoga emigrantska društva po Jugoslaviji itd. Pripravljen je pester spored za dopoldansko slavnost in pa za večjo popoldansko pristno narodno proslavo v vseh prostorih na Taboru. Peli bodo izbrane pesmi po S. Gregorčičevem besedilu in vršile se bodo deklamacije njegovih najboljših umotvorov.

× Blizu Sv. Trojice v Slov. goricah je neki tovarni avtomobil na cestnem klancu tresčil v voz posestnika Feliksa Dvoršaka in mu enega konja nevarno poškodoval, drugega pa ubil.

× Velik požar je pred kratkim uničil domačijo posestniku Janezu Vodniku v Logu (Poljanska dolina). Ogenj je nastal ponoči, ko so domači spali. Malo je manjkalo, da ni prišlo do človeških žrtev. Rešiti je bilo mogoče le nekaj obleke, perila, orodja in oprave, vse drugo pa so pogoltnili plameni in znaša škoda najmanj 60.000 dinarjev. Vzrok požara ni znan.

Iz tujine

■ Petdeset tisoč dinarjev za prerokovanje zahteva madžarski grafolog Zoltan Endrei od Rockefellerjevih dedičev. Pred petimi leti je namreč na podlagi bogatašev pisave poslal Rockefellerju pismo, v katerem mu prerokuje, da ne bo umrl prej kakor maja 1937. Ker je Rockefeller res umrl letos v maju, se je grafologova napoved uresničila in potom sodišča zahteva za »svoj trud« 50 jurjev.

■ Poldrug milijon kvadratnih kilometrov plodnih tal je na Kitajskem poplavljenih. Zaradi stalnega deževja so vse reke prestopile bregove. Na milijone ljudi v največji bedi beži pred smrtjo v valovih. Zaradi pomanjkanja hrane, zdravil, zdravnikov in prevoznih sredstev so izbruhnile kužne bolezni, ki v silnih množinah more ljudi. Oblasti so skoraj brez moči in število človeških žrtev pojde v stotisoče kljub pomoči mednarodnega Rdečega križa.

■ Petdeset milijonov funtov bodo znašali stroški za 35 novih ladij, ki jih trenutno gradi Anglija zase. Med temi so 4 dreadnoughti in 7 križark.

■ Silno vročino imajo zdaj v Ameriki. Medtem ko pri nas že čutimo jesenski hlad, kaže tam toplomer po 39 stopinj Celzija in je nad 30 oseb umrlo zadnje dni zavoljo sončarice.

■ Nepojmljivo junaštvo. Pred kratkim so Kitajci s torpedom napadli japonsko admiralsko ladjo. Pri tem so uporabili »živ torpedo«, to je

torpedo, ki ga je krmari človek. Neki kitajski mornar se je prostovoljno javil, da povede strašni izkušnje zanesljivo do cilja in s tem seveda sebe v neizogibno smrt. Torpedo je res zadel, a tudi mornarja je eksplozija raztrgala na drobne kose. Ta primer pa zgovorno pričča o silnem junaštvu v kitajski vojski, hkratu pa nam daje slutiti, kako divje morajo Kitajci sovražiti svoje nasprotnike Japonce.

■ Kitajska, ki se srdito upira japonskemu nenasitnemu imperializmu, šteje po približni cenitvi nad 400 milijonov prebivalcev, njeno ozemlje pa meri dobrih 8 in pol milijona kvadratnih kilometrov.

■ Tri otoke je pred kratkim v Tihem oceanu med Novo Zelandijo in Južno Ameriko anektirala (proglasila za svojo last) Anglija. Otoki so nenaseljeni. Anglija jih hoče urediti kot letalska oporišča za zvezo med ameriško celino in angleškimi dominioni na jugu.

■ Nebotičnik iz stekla je začela graditi neka njujorška gradbena tvrdka. Ogrodje bo jekleno, zidovje in stene pa vse stekleno. Na vrhu bo imel nebotičnik steklen stolp, ki bo meril v višino 16 metrov. Tako bo torej stara pravljica o kristalnem gradu, ki smo jo kot otroci tako radi poslušali, sredi velemestnega vrvenja ob velikanskem napredku moderne tehnike postala suha, stvarna resničnost.

Živinski sejmi

Na zadnji živinski sejem v Mariboru je bilo prignanih 9 konj, 16 bikov, 122 volov, 369 krav in 19 telet, skupaj 535 glav. Povprečne cene za kilogram žive teže so bile: debeli voli 4.50—5.75, poldebili 3.75—4.85, plemenski 4—4.75, biki za klanje 3.30—4.50, klavne krave, debele 3.70—4.80, plemenske 3.15—3.18, klobasariče 2.15—3.50, molznice 3.25—3.60, breje 3—3.50, mlada živina 3.50—5, teleta 4—5.50 dinarjev. Prodanih je bilo 352 glav.

Sejmi

5. septembra: pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, Sv. Duhem, O. v., Sv. Barbari v Halozah;
6. septembra: v Mozirju, Ormožu, Slovenjgradu, Kranju, Tinskem, pri Sv. Lovrencu pri Prož., Murski Soboti;
7. septembra: v Topolovcu, Zagradcu, Kamniku, Dol. Lendavi, Zirovnici, Ormožu, Ptujju, pri Sv. Krištofu, Vojniku, pri Sv. Petru pod Svetimi gorami;
8. septembra: v Ljubljani, Trzinu, Dobju, Ptujski gori, pri Sv. Marjeti v Slivju;
9. septembra: v Crnomlju, na Vrhniku, Buševci vasi, Gradaču, Turnišču, Lukovici, Velikih Laščah, Apačah;
10. septembra: v Mariboru, Turnišču, Puconcih;

11. septembra: v Domžalah, Kamniku, Ljubljani, Škofji Loki, Trzinu, Hrastniku-Dolu, Rušah, Brežicah, Celju, Mariboru, Prevaljah, Sevnici, Trbovljah.

Važnejša radio predavanja

od 5. do 12. septembra 1937.

Nedelja, dne 5. septembra. 17.00: Vzgojne in kužne bolezni domačih živali — 19.50: Brnca in Brnčani na Koroškem.

Ponedeljek, dne 6. septembra. 20.10: Iz življenja poljedelskih delavcev.

Sreda, dne 8. septembra. 17.00: Kmetijsko gospodarstvo in zadruga.

Petek, dne 10. septembra. 20.10: Vzgoja otrokovega značaja.

Sobota, dne 11. septembra. 18.40: Dvotirna proga Zidani most—Zagreb — 20.00: O zunanji politiki.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43.40
1 nemška marka	Din 17.50
1 avstrijski šiling	Din 8.40
1 švicarski frank	Din 10.—
1 angleški funt	Din 215.20
1 češkoslovaška krona	Din 1.52
1 italijanska lira	Din 2.30

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.

Obratovališča: CELJE in HRASTNIK

izdeluje in prodaja sledeče vrste fosfatnih gnojil:

kostni superfosfat KMF 18/19 % — rudninski superfosfat 16 % in 18 % — fosfatno žilindro 6/10/18 %

Razen teh dobavlja tovarna:
kaliamonsuperfosfat (mešanico KAS)
kostno in apnenčevo moko

Nadalje ima stalno v zalogi:
kalijevo sol 40 % za gnojenje
čilski soliter 16 % za gnojenje

Vsa navedena gnojila se prodajajo po najnižjih dnevni cenah.

Priporočamo zlasti fosfatno žilindro, ki je najcenejše fosforno-kislno gnojilo.

VPRASANJA IN NAROCILA NA TOVARNO KEMIČNIH IZDELKOV V HRASTNIKU D. D. V zalogi pri Kmetijski družbi v Ljubljani in njenih skladiščih.

Obiščite

Beograjski sejem

od 11. - 21. sept. 1937

Veliko domačih in tujih razstavljalcev

Informacije:

Beograjski sejem, Prestolonaslednikov trg 45
50 % popusta na železnicah in parobrodih

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni fisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47

Rač. poš. hran. št. 14.257

Brzjavni: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

NOVE VLOGE
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune